

Verksamhetsberättelse 2008

Kruton
Stöd- och rådgivningscenter
& skyddat boende

SOCIALTJÄNST- OCH
ARBETSMARKNADSFÖRVALTNINGEN
www.stockholm.se/stodochravgivningscenter

Innehållsförteckning

Bakgrund	3
Mål och planer	3
Ärende och verksamhetsstatistik	5
Uppföljningar med socialsekreterare 6 – 8 månader efter utskrivning	15
Utvärdering av placeringstiden	16
Samarbete med personalen	17
Enkät svar från ungdomar	19
Stöd och rådgivningsenhet	22
Kvalificerat kontaktmannaskap	22
Statistik för Stöd- och rådgivningscentret	23
Målgruppsbeskrivning	26
Problembeskrivning	29
Beskrivning av arbetet för verksamhetsområdet skyddat boende under året	33
Studiebesök	33
Internationellt samarbete och kunskapsbyte	33
Metodutveckling	34
Kundsamarbete	34
Ledning och planering	34
Övrigt	35
Resultat	35
Reflektioner och slutsatser	35

Verksamhetsberättelse 2008 för verksamhetsområdet Skyddat boende.

Stöd- och rådgivningscenter & Skyddat boende

Bakgrund

Sedan 2002 har Stockholm stad/Socialtjänstförvaltningen, Stockholm HVB Barn & Ungdom, ett skyddat boende för flickor/unga kvinnor som utsätts för så kallat hedersrelaterat våld. Bakgrunden var de uppmärksammade morden på Pela och Fadime och den diskussion som uppstod i samband med detta. Från regeringens sida satsades 180 miljoner kronor på uppbyggnad av skyddade boenden och andra insatser för dessa utsatta flickor/unga kvinnor. Pengarna skulle fördelas genom landets länsstyrelser. En kritik fanns även mot att socialtjänsten i stort inte såg dessa flickor/unga kvinnors utsatthet och att de inte vågade vända sig till socialtjänsten för att få hjälp. Stockholm stad bestämde sig att tidigt ta initiativet till specialkompetens för denna grupp och att påbörja ett långsiktigt arbete för att kunna nå ut och uppmärksamma deras problem.

2004 tog vi ytterligare ett steg i riktningen mot att kunna erbjuda skydd genom att öppna ett Stöd- och rådgivningscenter (Centret). Målet var att flickor/unga kvinnor skulle kunna vända sig direkt dit för råd och stöd, kunna vara anonym om man så ville. Centret skulle också vara en plats dit andra professionella kunde vända sig för råd och stöd i situationer när man möter dessa flickor/unga kvinnor. Centret skulle också vara en kunskapsbank, sprida information och kunskap/utbildning i dessa frågor. Ett övergripande syfte var att nå ut till alla de som inte vågar, vill eller vet vart man kan vända sig.

Under åren har det tillkommit andra boenden i landet och därmed har det uppstått möjligheter att genom samarbete med dessa också kunna hjälpa flickor/unga kvinnor som behöver få skydd någon annanstans i landet. Det vill säga att ett riksomfattande nätverk har skapats.

Mål och planer

Det övervägande målet är att erbjuda våldsutsatta flickor/unga kvinnor en sammanhållande och professionell hjälp. Detta har varit utgångspunkten för utvecklingsarbetet sedan starten 2002.

Verksamhetsområdet omfattar idag ett skyddat boende med 8 platser, ett Stöd- och rådgivningscenter samt tillgång till skyddslägenheter. Sedan 2007 finns även en jourtelefon. Vi har utvecklat ett sammanhållande utbud med ökad tillgänglighet dygnet runt. Utbudet omfattar insatser före- under och efter det skyddade boendet och förnyas ständigt efter behov och efterfrågan.

Målgruppen är flickor/unga kvinnor som utsätts för hedersrelaterat förtryck, våld eller hot från nära anhörig. Upptagningsområdet omfattar hela landet.

Det skyddade boendets uppgift är att ta emot flickor i åldern 13 – 20 år som behöver skydd till följd av hedersrelaterat våld och förtryck. Placering kan ske dygnet runt. På boendet får

flickorna bland annat skydd, praktisk hjälp, omvårdnad, psykosocialt stöd och krisbearbetning dygnet runt av professionell personal. En hot-; våld- och riskbedömning upprättas på varje inskriven flicka.

Utifrån hotbild och skyddsbehov gör det skyddade boendet en bedömning om flickan kan fortsätta med eventuell skolgång, praktik/ jobb eller om detta måste avbrytas. Därefter avgörs vilka åtgärder som behöver vidtas och vilket skyddstänkande flickan måste inta. Åtgärderna som vidtas kan vara att skydda hennes identitet och vistelseort, var hon kan vistas, vilka kontakter hon kan ha, vem hon kan/inte kan tala med, vad hon kan göra utan att riskera något. Skyddstänkandet handlar om ett konkret säkerhetsmedvetande och ett säkerhetstänkande på ett psykologiskt plan. Det senare handlar t.ex. om hur hon ska förhålla sig till olika slags hälsningar som förs fram till henne från släktingar eller familj. Det kan vara löften som ges av familjen om att allt ska bli bra om hon kommer hem, meddelanden om att någon familjemedlem är sjuk eller liknande. Flickan behöver mental förberedelse inför olika scenarier som kan inträffa och att successivt hantera säkerhetstänkandet på egen hand inför avflyttning från boendet. Praktiskt görs riktlinjer upp för säkerhetsstrategierna som flickan måste följa.

Det stöd som Kruton erbjuder under och efter det skyddade boendet är uppdelat på *emotionellt* och *instrumentellt stöd*. Innehållet i det *emotionella stödet* som erbjuds är, att genom personalens tillgänglighet dygnet runt, erbjuda stöd och närhet. Personalen har kontinuerliga stödsamtal med flickan. Innehåll och syftet med stödsamtalen är bl. a. att härbärgera kvinnans berättelse. Här betonas att alltid ta flickans berättelse på allvar och att tro på henne. Andra syften är att stärka självkänsla och självkänedom. Detta nås bl. a. genom att hjälpa flickan att sätta det som hänt i ett sammanhang, att ventilerar tankar och känslor och sträva efter att klargöra eventuella skuld- och skamkänslor som flickan kan ha. I samtalen ventileras också den sorg och saknad som flickan upplever; att det har hänt och att det drabbade just henne. I det emotionella stödet ingår även att se framåt, att planera inför framtiden och inge hopp om en bra framtid och ett självständigt liv- utan våld.

I arbetet ingår även att medverka till placeringar i säkra och skyddade boendeformer efter utskrivning från boendet och genom centret erbjuda fortsatt och flexibelt stöd vid andra insatser.

Stöd och rådgivningscentrets uppgift är att dels vara en mottagning för våldsutsatta flickor/unga kvinnor som behöver stöd och hjälp men också en mottagning dit professionella, som möter dessa flickor/unga kvinnor kan vända sig till för konsultation/rådgivning.

Målgruppen är 13- 25 år.

Genom centrets försorg kompletteras det skyddade boendet före-, under och efter boendetiden. Efterfrågan på centrets tjänster, stöd och information har ökat markant, både vad gäller flickor/unga kvinnor men även av professionella. Uppdrag från stadsdelar/kommuner vad gäller avtal för kvalificerat kontaktpersonsuppdrag kvarstår jämfört med 2007, så även skyddslägenheterna som är kopplade till kvalificerat kontaktmannaskap på uppdragsbasis. Kvarstår gör även jourtelefonen som är öppen dygnet runt.

Under 2008 har utvecklingsarbetet fortsatt:

- utbildning, föreläsningar och studiebesök
- att utveckla och förnya våra metoder för att kunna arbeta med och möta flickorna i deras utsatta situation. Exempel på detta är öppnandet av en jourtelefon 2007 för att öka tillgängligheten, tillgång till flera skyddslägenheter, uppdragsbaserat kvalificerat kontaktmannaskap och framtagandet av en risk- och skyddsbedömningsmanual
- med fortsatt samarbete med övriga länsstyrelser och storstadsområdena Stockholm, Göteborg och Malmö
- fortsatt utbyte med det nationella nätverket av skyddade boenden
- fortsatt samarbete med frivilligorganisationer, bland annat med Rädda Barnen, vi hade under hösten en mer individuellt inriktad tjejgrupp
- fördjupat samarbete och metodutveckling tillsammans med Gryning Vårds skyddsboende
- ta del av utvecklingen och forskningen inom området
- utveckla andra former för att säkerställa ett adekvat skydd

Ärende- och verksamhetsstatistik

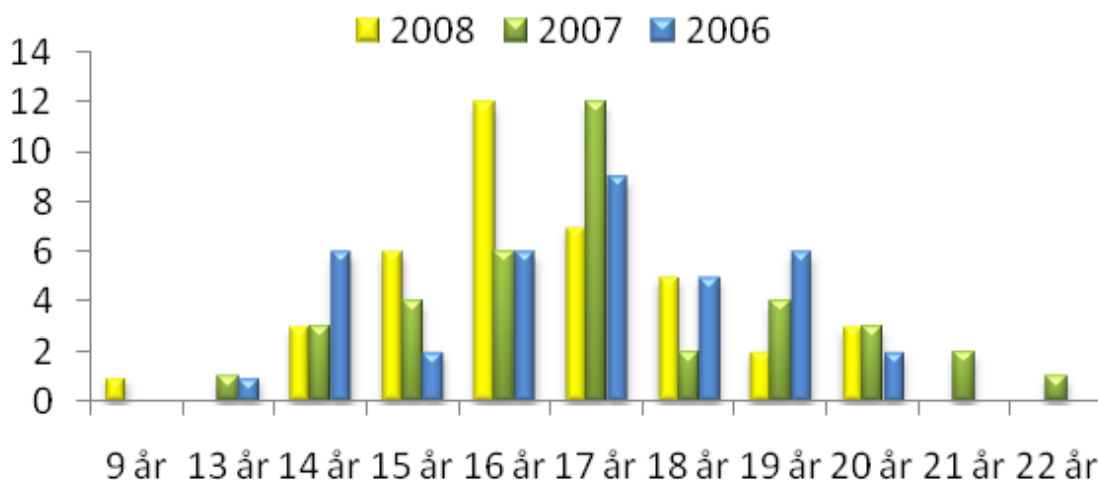
Här nedan presenteras statistik avseende det skyddade boendet.

Här redovisas in- och utskrivningar, åldrar, födelseland mm för 2008 samt inom parentes uppgifter från 2006 och 2007 där sådana finns.

Vi hade 39 inskrivningar under 2008, varav två flickor skrevs in 3 gånger och två flickor som skrevs in 2 gånger vardera.

Totalt var det 33 flickor som skrevs in under 2008.

Åldersfördelning

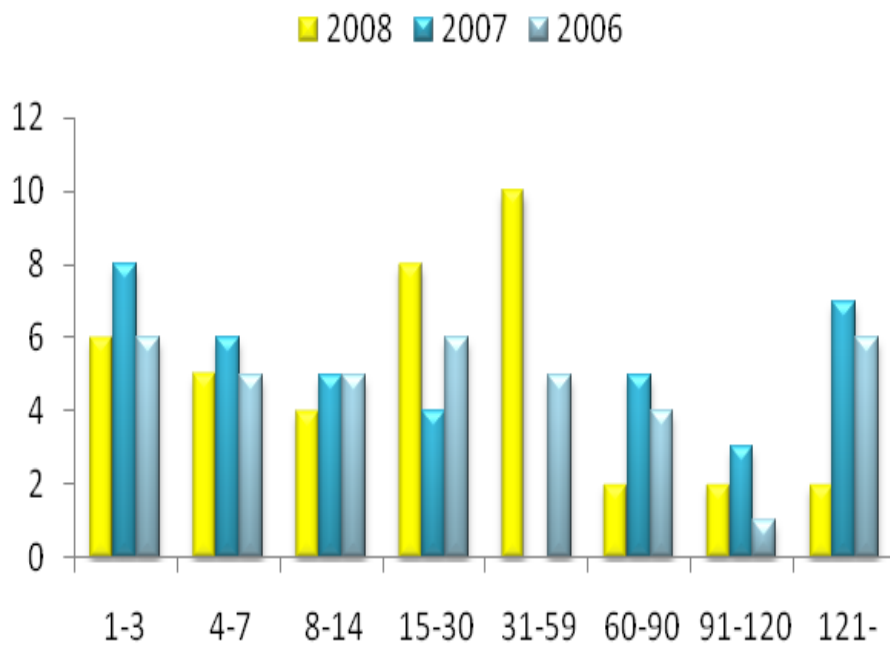

Genomsnittsålder

16,4 år 2008 17,1 år (2007) 16,9 år (2006)

Genomsnittsåldern är lägre än åren innan. Vi hade fler placeringar av flickor i åldern 14 – 15 i år än tidigare år.

Antal vård dygn

Den genomsnittliga placeringstiden är 39,2 dygn år 2008, (55,2 dygn år 2007, (43,8 dygn år 2006).

Av de 39 inskrivningarna i år bor 4 flickor kvar över årsskiftet 2008/2009. Antal dygn dessa har varit placerade 2008 har redovisats. Jämfört med tidigare år har den genomsnittliga placeringstiden minskat.

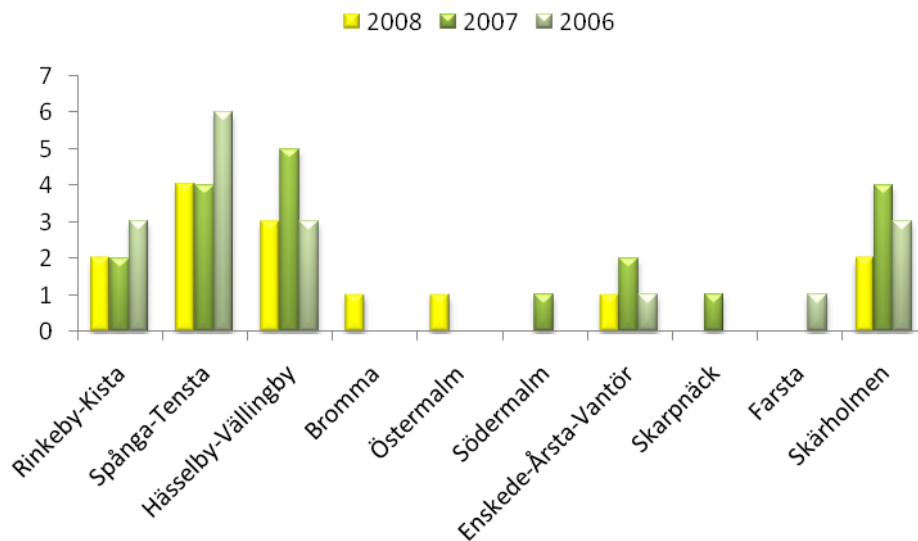
LVU och SoL

Av de 31 flickor som var under 18 år, placerades 23 enligt LVU. I övriga fall valde socialtjänsten att få föräldrarnas medgivande till en placering utan vetskap om flickans vistelseort. Antalet omedelbara omhändertaganden har fortsatt att öka.

Placeringar från stadsdelsförvaltningar

7 stadsdelar gjorde 14 placeringar under 2008, (7 stadsdelar gjorde 19 placeringar under 2007), (6 stadsdelar gjorde 17 placeringar under 2006)

10 Stadsdelar av 14 i Stockholms stad har gjort placeringar under åren 2008 - 2006.

Placeringar från kommuner

16 kommuner gjorde 24 placeringar år 2008
 (13 kommuner gjorde 15 placeringar år 2007)
 (11 kommuner gjorde 15 placeringar år 2006)

Placeringar genom socialjourer

3 flickor placerades genom Stockholms socialjour under 2008

(3 flickor 2007)

(1 flicka 2006)

2 flickor placerades genom Sollentuna socialjour

1 flicka placerades genom Nacka/Tyresö socialjour

1 flicka placerades genom Södertörns socialjour

1 flicka placerades genom Uppsala socialjour under(2007)

2 flickor placerades genom Södertälje socialjour under (2006)

1 flicka placerades genom Södertörns socialjour under (2006)

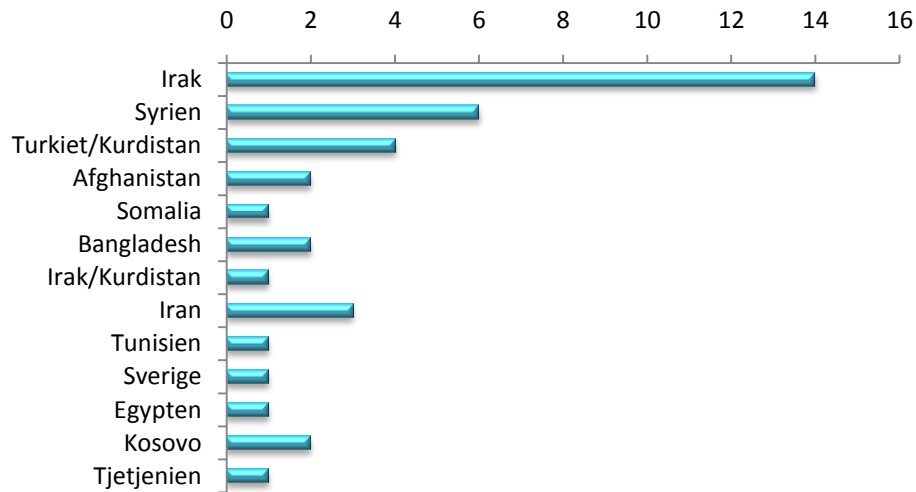
Alla flickor blev fortsatt inskrivna minst en natt av socialdistrikten efter socialjourens placering.

Andel svenskfödda/födelseland 2008 (2007, 2006)

Svenskfödda/födelseland	2008	2007	2006
Sverige	11	9	6
Turkiet	1	2	0
Irak	11	12	11
Libanon		2	2
Iran	2	4	3
Förenade Arabemiraten		0	2
Saudiarabien	3	1	0
Syrien		1	0
Afghanistan	2	4	2
Somalia	1	1	1
Bangladesh		0	1
Dubai		0	2
Kuwait		0	1
Tjetjenien	1		
Österrike	1		
Tyskland	3		
Egypten	1		
Saknas uppgift	2	2	2

Där uppgift saknas beror det på att flickan inte vet.

Familjens ursprungsland 2008 N=39

Hemspråk 2008 (2007, 2006)

Hemspråk	2008	2007	2006
Arabiska	21	12	13
Kurdiska	6	6	4
Svenska	1	0	0
Turkiska		1	0
Ryska/Arabiska		0	0
Persiska/Dari	5	7	3
Serbokroatiska		1	0
Finska		1	2
Romani	1	1	1
Sorani		0	1
Arabiska/Turkiska		0	2
Swahili		1	0
Ungerska/Svenska		2	0
Lingala		1	0
Somaliska	1		
Bengaliska	2		
Albanska	1		
Tjetjenska	1		
Vet ej		4	7

Där uppgifter saknas/vet inte, beror på att flickan inte vetat eller velat uppge språk.

Religion 2008 (2007, 2006)

Religion	2008	2007	2006
Islam	25	21	21
Kristendom	6	4	4
Babtist		1	
Katolik	1	1	
Mandaiska	3	1	
Ateist	2		
Uppgift saknas	2	5	8

Där uppgifter saknas beror på att flickan inte velat uppge någon religionstillhörighet.

Placeringsorsak/Hot-våld

Placeringsorsak/Hot-våld	2008	2007	2006
Sträng kontroll	19	19	19
Hot om tvångsgifte	12	7	12
Dödshot	6	16	11
Psykiskt våld		19	13
Hot om våld	8	16	24
Fysiskt våld	24	22	17
Tvångsgifta	1	0	1
Sexuella övergrepp	2	1	0
Bortförd utomlands		1	0
Utslängd		0	1
Bortförd för att tas utomlands	2		
Bortfört till hemlandet	1		
Verbala kränkningar	14		
Hot om bortförande till hemlandet	1		

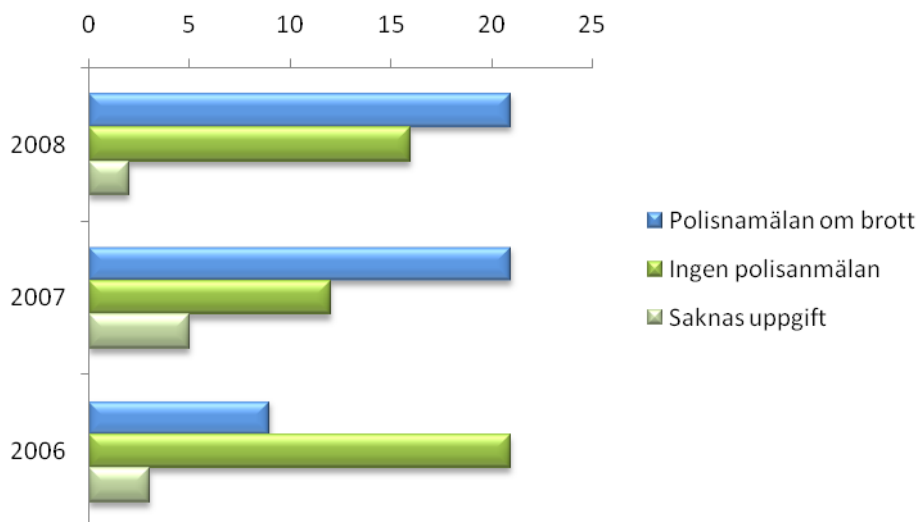
Flickorna har oftast utsatts för flera av dessa kränkningar.

Vem hotar/utövar våld

Det kan vara flera personer som utövar våldet och hotet.

Vem hotar/utövar våld	2008	2007	2006
Fader	17	19	22
Moder	7	9	6
Broder	8	10	8
Annan Släkting	2	4	1
Hela familjen		4	0
Syster	2	3	1
Make		2	1
Styvfader		0	0
Pojkvän	1		
Båda föräldrarna	12		
Make	2		
Farbror	1		
Faster	1		
Morbror	1		

Polisanmälan 2008, 2007, 2006

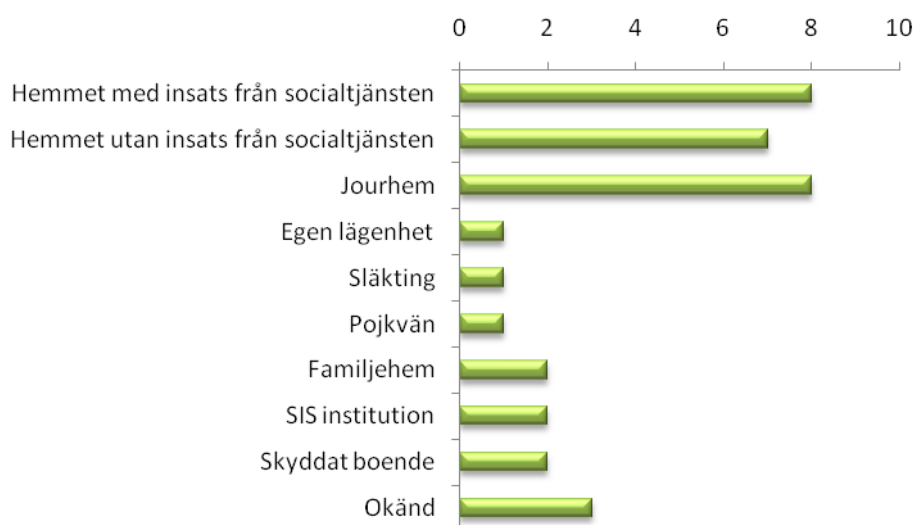
Polisanmälningarna har ökat jämfört med 2007 och 2006.

Var bodde flickan direkt innan placeringen

Var bodde flickan direkt innan placeringen	2008	2007	2006
I hemmet	25	21	17
Hos kamrat		2	1
Hos släktingar		3	3
Modern samt annan vuxen		3	0
På rymmen		0	0
Annan institution	2	1	0
Eget boende med kontaktperson		1	0
Med make		1	1
Kvinnojour		1	0
Studentboende		2	0
Pojkvän		1	2
Sjukhus		0	1
Fadern		0	2
Familjehem	6	0	3
Jourhem	2	1	3
Flyttade runt		1	0
Hotell	2		
Egen lägenhet	1		
Skyddat boende	1		

Vart flyttade flickan direkt efter placeringen 2008 N=35

4 flickor bor kvar vid årsskiftet 2008/2009 och ingår därför inte i statistiken. Antalet som flyttar hem med insats har därmed ökat något under de senaste åren.

Kontakter vid/innan inskrivningen

28 flickor hade haft kontakt med antingen socialtjänst eller skola i någon form före placering på det skyddade boendet. I vissa fall hade samma flicka haft kontakt med socialtjänst och skola samtidigt eller vid olika tillfällen.

Där uppgift saknas/vet ej, kan bero på att flickan inte velat berätta eller varit riktigt säker. Flertalet flickor flyttade till familjehem eller återvände hem med eller utan bibehållen insats från socialtjänsten. Fortsatt boende med kontaktperson från oss har ökat.

Kontakter vid/ innan inskrivningen	2008	2007	2006
Skola	13	10	11
Polis	5	3	0
Socialjouren	1	0	1
Socialtjänsten	22	22	17
Advokat	3	0	0
Ungdomsmottagning		2	1
Familjehem		0	1
Institution		1	3
Skyddsvärnet		0	1
Linnamottagning	2	1	1
Alla kvinnors hus		0	1
Terrafem	1		
Centret		2	3
Jourfamilj	1	2	2
Psykolog	3	2	1
Fältassistent		0	1
Elektra		0	2
Familjebehandlare		0	1
Vårdcentral		1	2
Kvinnojour	1	2	0
Vet ej/Inga	6	7	7
Bris		1	0
Sjukhus	1	1	0
Migrationsverket		1	0
Skyddat boende	6	0	0
Kvinnofridsteam	2	0	0
UKV	1	0	0
Stödcentrum för unga brottsoffer	2	0	0

Kontakter som togs under boendetiden

Kontakter som togs under boendetiden	2008	2007	2006
Advokat	2	17	9
Socialtjänsten/familjebehandlare		0	1
Polis	3	16	5
Ungdomsmottagning	5	6	0
Vårdcentral	3	12	4
Skattemyndighet	2	8	1
BUP	2	2	4
Skola	4	10	8
Bostadsförmedling		1	0
Folkhögskola	2	3	2
Socialjouren	1	5	4
Sjukhus		6	5
Linnamottagningen	0	2	1
Familjehemssekreterare	0	0	3
Maria Ungdom	1	1	1
Famnen	0	1	2
Arbetsförmedling	0	0	1
Fältassistent	0	0	1
Kvinnofrifsteam	1	2	
Orienthälsan	1	1	
Rädda Barnen	0	2	
PRV	2	2	
BAS	0	2	
Psykolog		4	
FamVux	0	1	
Mödravård	0	1	
Inga	15	10	12

Den statistiskt genomsnittliga flickan/unga kvinnan som bodde på boendet kan beskrivas vara ca 16,3 år och bodde i ca 32 dygn. Hon var placerad enligt Socialtjänstlagens 6§ och hemmahörande i Stockholm, d v s stadsdelarna Spånga/Tensta, Skärholmen, Vällingby/Hässelby och från övriga landet alltifrån Södertälje, Uppsala, Göteborgsområdet till Skellefteå. Hon föddes i Irak och har arabiska som sitt modersmål. Hon bodde innan placering hemma hos sin familj. Hon har där varit utsatt för sträng kontroll, hot i olika former, hot om bortgifte eller annat psykiskt våld, fysiskt våld, hot om våld och/eller dödshot. Utövaren av detta våld är nästan uteslutande familjefadern och/eller i någon mindre utsträckning modern och/eller bröder.

Verksamhetens åtaganden

De åtaganden verksamheten åtar sig är:

Boende i skyddad miljö i en relation med stabila, trygga, professionella och trovärdiga vuxna, samt kvinnlig behandlingsassistent som kontaktperson.

Centrets åtar sig stöd- och hjälpinsatser i öppna former av professionella behandlingsassistenter samt att vi erbjuder anonymitet.

Verksamheten följer regelbundet upp och utvärderar arbetet. Vid utskrivningstillfället ställer vi frågor till flickorna och handläggarna och efter 6 månader sker en uppföljning med handläggarna. Boendet har haft denna uppföljning sedan starten 2002. Centret har påbörjat denna form av uppföljning från hösten 2007 och avser kontaktmannaskaps uppdrag. Nedan beskrivs uppföljningsresultatet för boendet. Centrets uppföljning har pågått för kort tid för en allsidig redovisning

Uppföljningar med socialsekreterare 6 – 8 månader efter utskrivning.

(Uppföljning görs vid de placeringar som överstiger 7 dygn.)

Antalet svar totalt 12

Vid uppföljningarna framkom:

- fyra flickor bor i egen bostad
- tre flickor bor hos sina föräldrar
- en flicka bor i träningslägenhet
- en flicka bor i familjehem
- en flicka i annat HVB-hem

Två av handläggarna har svarat ”vet ej” på boendefrågan.

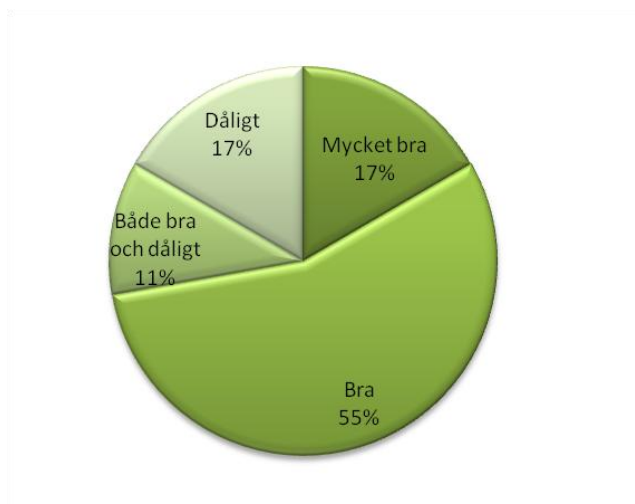
För fyra av flickorna bedöms den psykosociala situationen som ”ganska bra”, för två flickor som ”mycket bra”, ”både bra och dåligt” och ”vet ej”. För en vardera bedöms situationen som ”ganska dålig” och ”mycket dålig” .

Kommentarer från handläggare har bland andra varit:

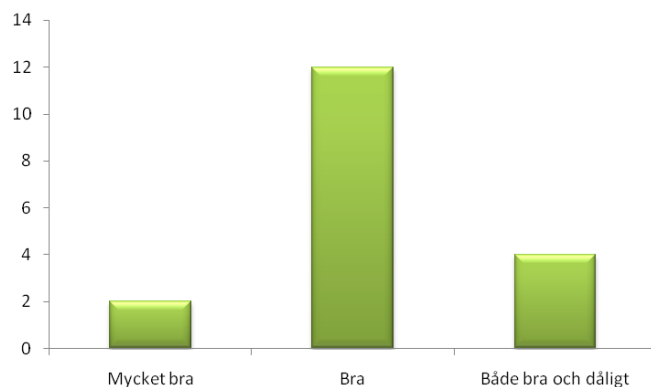
- *planeringen som gjordes vid utskrivningen har hållit ganska bra*
- *planeringen att på sikt flytta hem är uppfylld, dock har det varit några turer kring flickan efter utskrivningen från skyddat boende*
- *planeringen som gjordes vid utskrivningen håller inte så bra, den förändrades då familjehemmet inte fungerade*
- *det går mycket bra för flickan nu. Det familjearbete som görs har lyckats*

Utvärdering av placeringstiden (Antalet svar totalt 18)

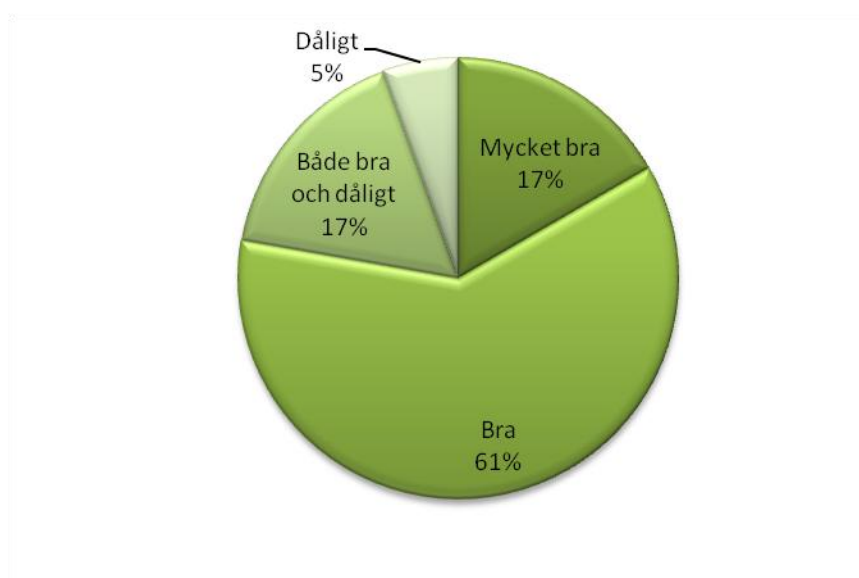
1. Hur har vistelsen som helhet fungerat för ungdomen?

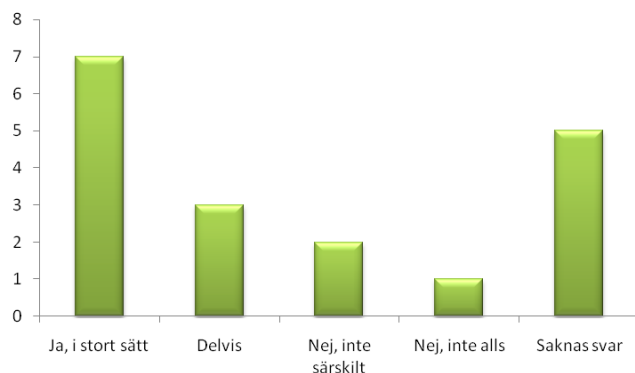
2. Hur har uppdraget som helhet utförts?

3. Hur bedömer Du att målen för inskrivningen/placeringen uppnåtts?

4. Tycker Du att situationen har förändrats positivt för ungdomen?

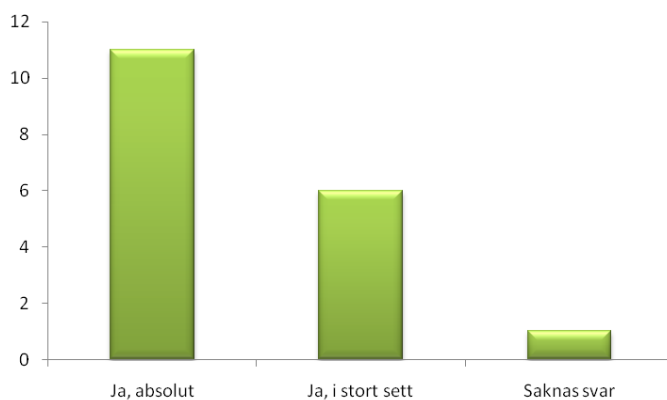

Samarbete med personalen

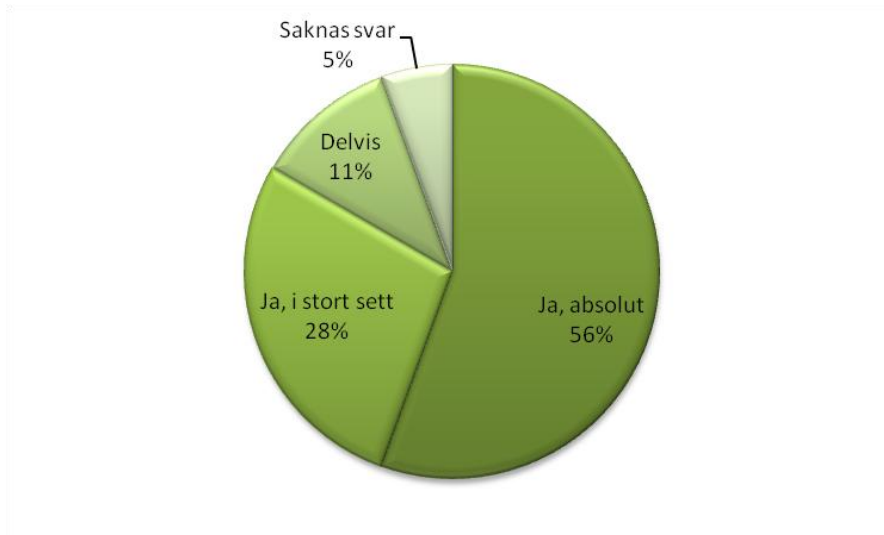
5. Har Du fått den information du behövt under inskrivnings-/placeringstiden?

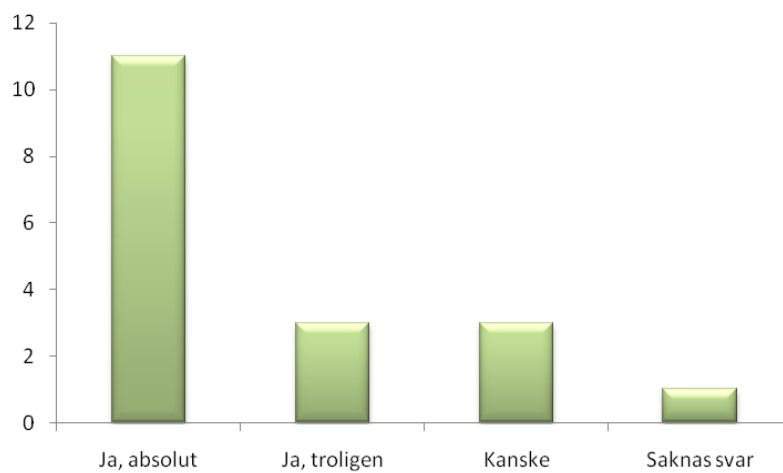
6. Har personalen varit tillgänglig i den grad du önskat?

7. Har Du varit nöjd med de möten som hållits med personalen och med ungdomen?

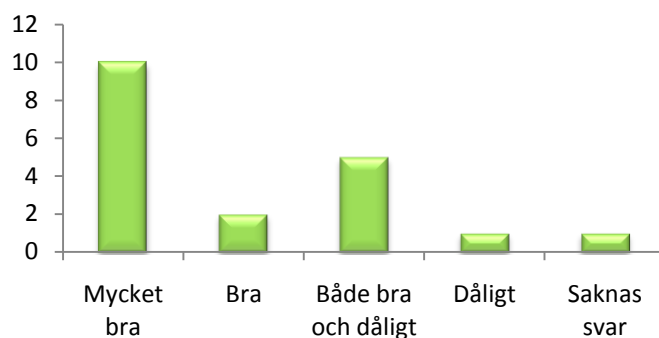
8. Kan Du tänka Dig använda verksamheten igen ?

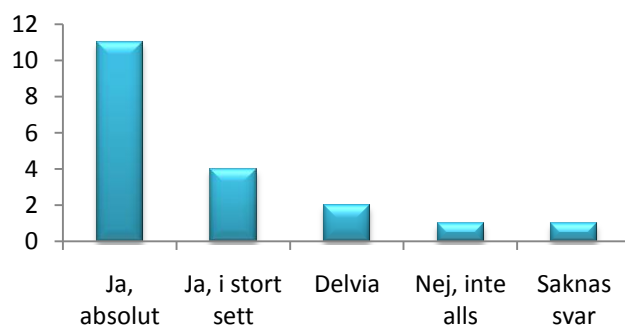
Svar från flickorna N=19

Frågor till flickorna handlar om säkerhet, trygghet, bemötande av personal, förväntningar, vad man fått hjälp etc, har besvarats i form av enkäter efter avslutat boendetid. (19 flickor har svarat. Två av flickorna har varit inskrivna två respektive tre gånger.)

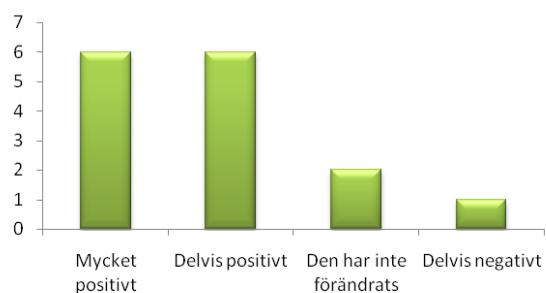
Hur har Din tid i verksamheten varit?

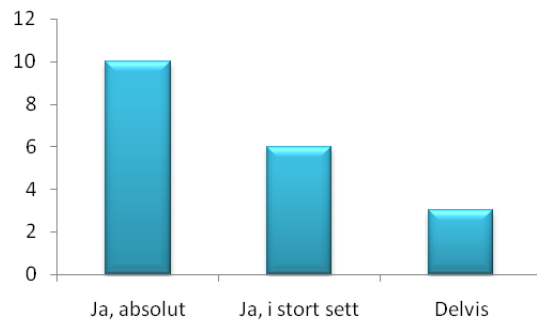
Har Du fått den hjälp/det stöd Du önskade?

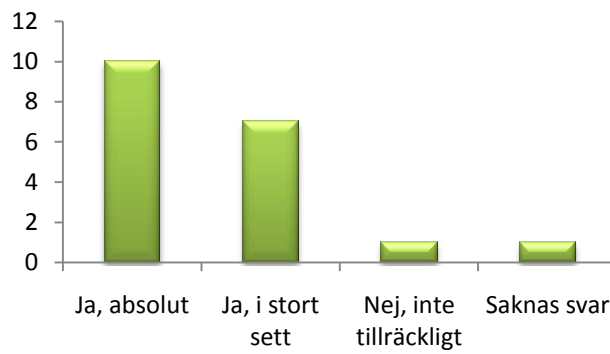
Hur har situationen förändrats för Dig?

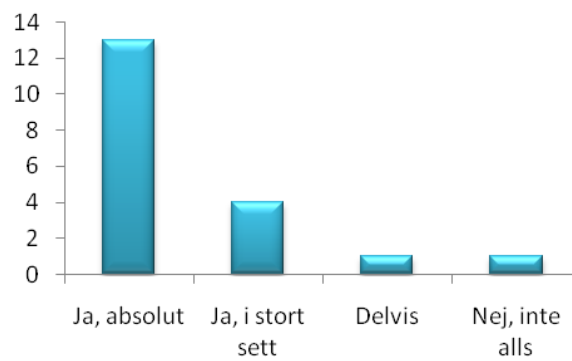
Har Du fått den informationen Du behövt under tiden i verksamheten?

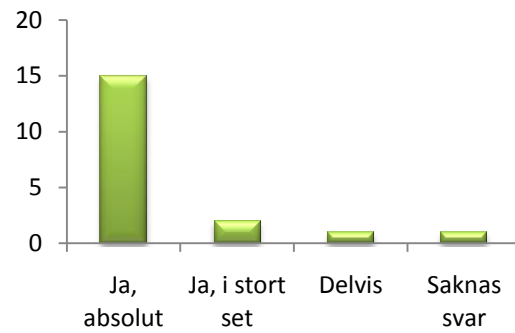
Har Du känt dig delaktig i beslut som rör dig?

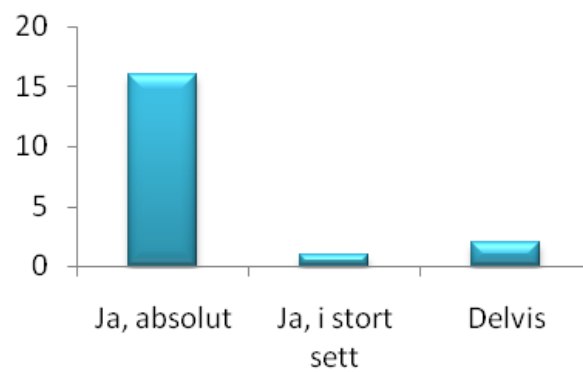
Har personalen varit tillgänglig i den grad Du önskat?

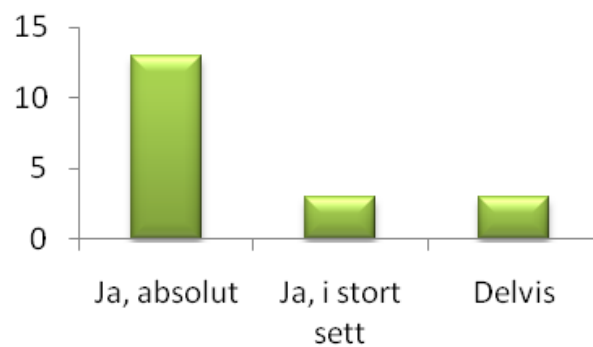
Har Du varit nöjd ed personalens bemötande?

Har Du varit nöjd med kontakten med Din kontaktperson/Dina kontaktpersoner?

Skulle Du vilja rekommendera verksamheten till någon Du känner?

Stöd- och rådgivningscentret

Centret, som vänder sig till flickor/unga kvinnor med utländsk härkomst och till professionella som möter dessa flickor/unga kvinnor i sitt arbete, startade sitt arbete april 2004. Centret är den öppna verksamhetsdelen. Två personal arbetar på centret. Verksamheten är idag en integrerad och etablerad del i verksamhetsområdet skyddat boende. Genom detta så har verksamhetsområdet kunnat bli en verksamhet som täcker in behov före/under och efter det skyddade boendet, det vill säga en sammanhängande helhet.

Till centret vänder sig flickorna själva för stöd- och rådsamtal eller genom ett uppdrag från socialtjänsten. Efter utskrivning från vårt skyddade boende erbjuds flickan fortsatt stödkontakt med centret.

Kontakt tas med centret per telefon, sms, mejl antingen direkt eller via någon annan som känner till centret och dess verksamhet. Flickorna kan vara anonyma i sin kontakt.

Under det gångna året har informationsarbetet om centrets arbete fortsatt.

Vi har sett ett ökat intresse för vår kunskap, varför vi arbetat fram ett utbildningspaket som vi kan anpassa utifrån olika behov av kunskap och information. Föreläsningar och utbildningar hölls för professionella som arbetar med/eller träffar på målgruppen flickor/unga kvinnor som utsätts för hedersrelaterat våld. Intresset har varit stort och efterfrågats från olika yrkesgrupper runt om i landet och i olika omfattning.

Vidare har verksamhetsdelen utvecklats till att kunna erbjuda ett flexibelt utbud såväl till utsatta flickor som till professionella.

Idag består centret av en stöd/rådgivningsdel och en uppdragsbaserad del. Målgruppen är densamma och vänder sig till såväl utsatta flickor/unga kvinnor som till professionella. Genom utökning av antalet skyddslägenheter kan verksamheten idag erbjuda ett fortsatt och sammanhållande skyddsboende över en längre tid. Genom jourtelefonen dygnet runt så har även tillgängligheten utökats. Samarbetet med andra, exempelvis organisationer för att kunna komplettera utbudet, är också en viktig del i verksamheten. Hit hör exempelvis ett samarbetsprojekt med Rädda Barnen i form av en tjejgrupp under hösten 2008.

Målsättningen med detta projekt var att erbjuda flickor/unga kvinnor med utländsk härkomst en mötesplats för att umgås och ha diskussioner kring olika teman samt få möjlighet att utvecklas och stärka varandra utifrån sina olika livssituationer. Flera av de flickor/unga kvinnor som deltog hade kontakt med centret innan projektet och fortsätter även sin kontakt med varandra efter avslutad projekttid.

Kvalificerat kontaktmannaskap

Till centret kan flickor/unga kvinnor vända sig direkt för stöd- och rådgivningssamtal, vägledning samt hjälp i kontakten med myndigheter. Det kan dels handla om formella uppdrag från stadsdelar/kommuner, dels stödkontakt utan ett formellt uppdrag. Allt fler flickor/unga kvinnor har under åren sökt sig till centret. Flickorna/unga kvinnorna kom från hela landet.

Centret fortsatte utvecklingsarbetet med kontaktmannaskap/uppdragen genom att erbjuda socialtjänsten möjligheten att bevilja unga kvinnor som flyttar till eget boende eller

familjehem adekvat stöd. Kvalificerat kontaktmannaskap innehåller generellt stöd och hjälp i att skyddet ska kunna upprätthållas och säkras kring den unga kvinnan och hennes boende samt psykosocialt stöd i att kunna hantera sin situation för att successivt kunna leva ett ”självständigt” liv utifrån behov och förutsättningar. Detta sker då på uppdrag från stadens stadsdelar eller andra kommuner. Det kan vara också kopplat till våra skyddslägenheter.

Kontaktmanna uppdrag utförda under året:

- 17 kontaktmannaskap/uppdrag under året, 8 nytillkomna och 7 avslutades där ett av uppdragen gällde en flicka somt bott i skyddslägenhet.
- Ett handledningsuppdrag till familj påbörjades och avslutades. Fortlöpande uppdrag vid årsskiftet är 10 ärenden.

Statistik för Stöd- och rådgivningscentret 2008

Under 2008 har centret haft 198 ärenden. Ett ärende kan vara en enskild flicka eller professionell som tar kontakt en till flera gånger. Varje ärende kan i sin tur ge en mängd olika kontakter. Ett ärende kan vara ett enstaka samtal med det vanligaste är att det sker flera samtal/möten och över en längre tid.

Centret har haft 171 möten och tagit emot/ringt 1057 telefonsamtal och 630 sms och mail under året.

Det som efterfrågats/erbjudits har varit:

Vägledning i ärende
 Stödsamtal
 Stöd/hjälp till annan org./myndighet
 Praktisk vägledning/hjälp
 Information om verksamheten/målgruppen
 Studiebesök
 Samverkan med andra
 Intervju för uppsats/media
 Utbildning/Föreläsning
 Risk och hotbilda-bedömning

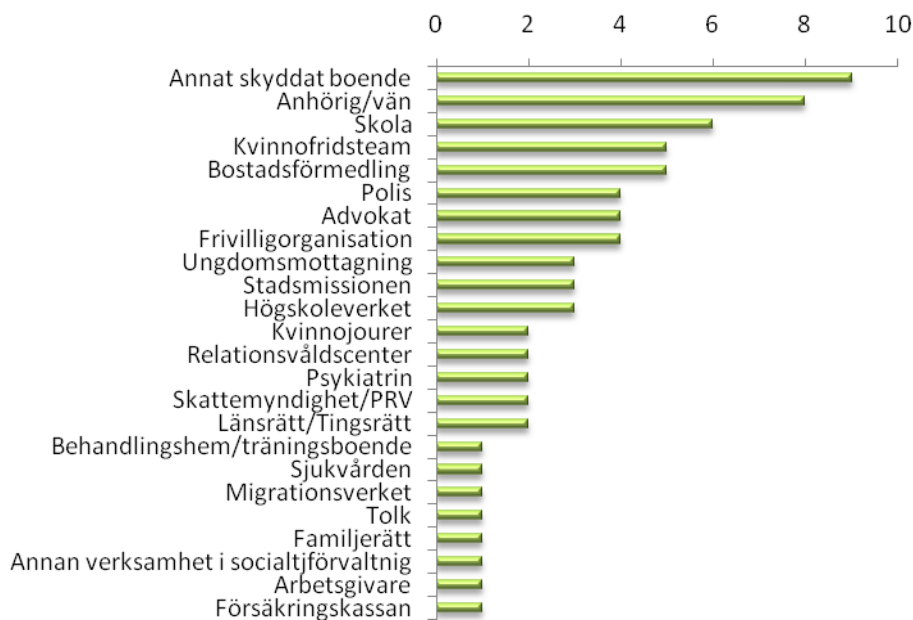
Under 2008 har 78 flickor/kvinnor och 2 pojkar/män varit i kontakt med centret. I 35 ärenden skedde kontakten med flickan enbart och i övriga ärenden var flera personer, myndigheter, instanser inblandade. I genomsnitt ger varje ärende 1,3 kontakter.

I 33 kontakter var socialtjänsten involverad. Dessa fördelade sig över statsdelar/kommuner som följer:

Soc.tjänst Stockholm	2008
Enskede/Årsta/Vantör	4
Rinkeby/Kista	4
Vällingby/Hässelby	3
Farsta	3
Spånga/Tensta	2
Skärholmen	2
Enheten för hemlösa	2
Kungsholmen	1

Övriga kommuner	2008
Lindesberg	2
Härnösand	2
Botkyrka	1
Göteborg	1
Karlstad	1
Nynäshamn	1
Solna	1
Västerås	1
Örebro	1
Nacka	1

Övriga kontakter som tagits runt flickorna är:

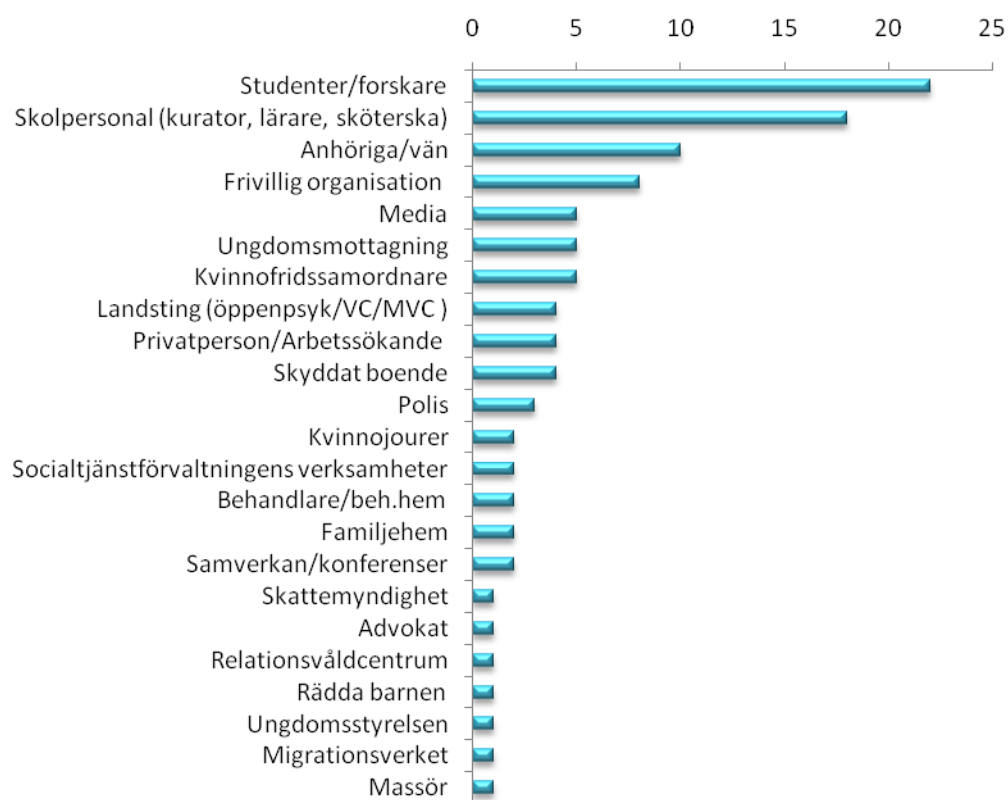
2008 tog 98 professionella/andra kontakt med centret. Det var för konsultation i ärende, för att få information om verksamheten och/eller målgruppen eller för att göra studiebesök/intervjuer.

Dessa fördelar sig som följer:

Kontakter från socialtjänsten 17

Spånga/Tensta	3
Malmö	2
Vällingby/Hässelby	1
Örebro	1
Avesta	1
Hallstavik	1
Lidingö	1
Solna	1
Skärholmen	1
Gävle	1
Umeå	1
Östersund	1
Falun	1
Huddinge	1

Övriga kontakter 2008

Vi har tillsammans med organisationen Rädda barnen haft en samtalsgrupp. Gruppen har träffats 8 gånger under året.

Av de 198 ärenden som togs emot 2008 är 7 pågående även till 2009. De övriga ärenden avslutades som följer:

8 stycken blev uppdrag till centret gällande kvalificerat kontaktmannaskap.

5 stycken blev placering på vårt skyddade boende.

3 överlämnades till en kvinnojour.

27 ärenden avslutades eftersom flickan/kvinnan inte hörde av sig igen eller gick att nå.

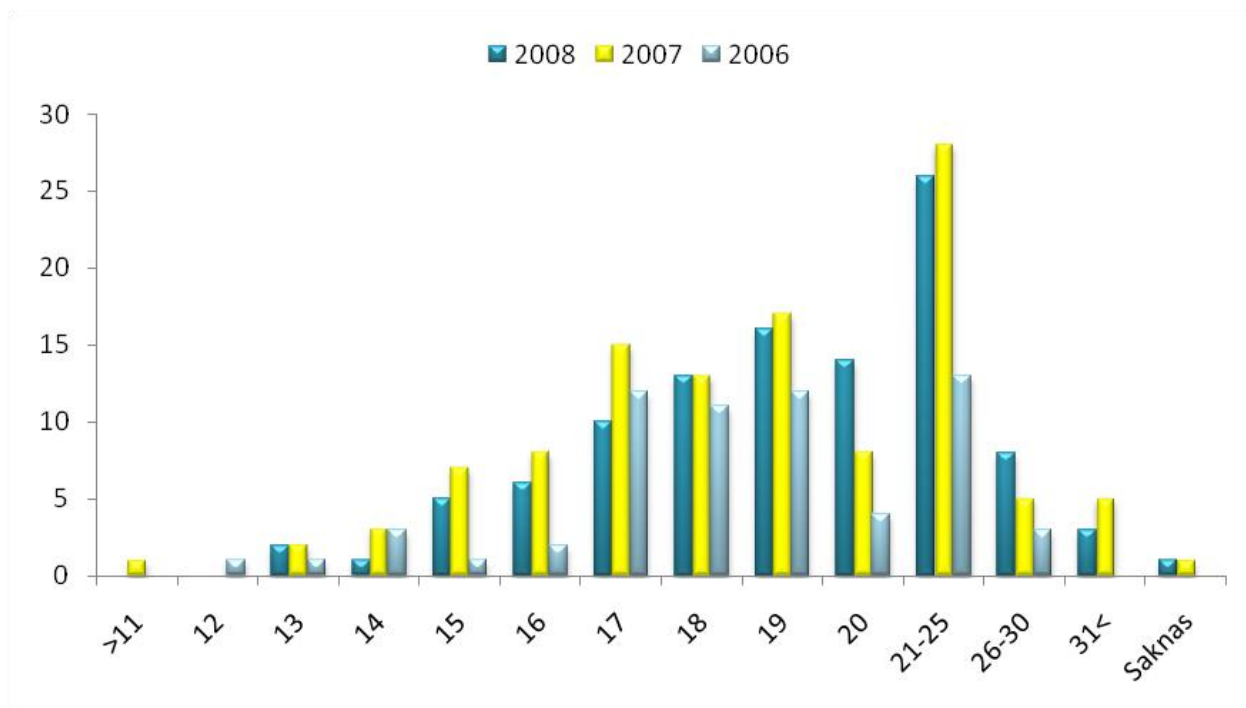
145 ärenden avslutades enligt önskemål.

3 ärenden avslutades av annan anledning (tillhörde ej målgruppen, blev ett studiebesök vid senare tillfälle, ordnade annan hjälp).

Målgruppsbeskrivning

Här presenteras statistik för 102 flickor/unga kvinnor och 3 män som varit aktuella på centret under 2008 (det kan vara statistikuppgifter gällande en flicka/man som själv varit i kontakt med centret eller uppgifter från ett ärende gällande konsultation). Inom parentes redovisas statistik från 2007 respektive 2006.

Flickan/kvinnans ålder

Medelålder: 20,2 år (19,9) (18,8)

Flickan/kvinnans födelseland

Födelseland	2008	2007	2006
Sverige	19	23	11
Turkiet	7	11	1
Iran	11	7	5
Afganistan	9	9	6
Irak	9	8	7
Irak/ Kurdistan	7	11	1
Somalia	5	3	3
Syrien	4	5	3
Libanon	4	4	3
Bangladesh	2	2	0
Serbien	2	0	0
Eritrea	1	2	0
Ryssland	1	1	0
Polen	1	1	1
Kosovo	1	0	2
Pakistan	1	0	1
Etiopien	1	0	1

Födelseland	2008	2007	2006
Marocko	1	0	0
Uganda	1	0	0
Jordanien	1	0	0
Tjetjenien	1	0	0
Libyen	1	0	0
Senegal	1	0	0
Togo	1	0	0
Nigeria	0	1	1
Palestina	0	1	1
Uganda	0	1	0
Vietnam	0	1	0
Chile	0	1	0
Makedonien	0	1	0
Kirkistan	0	1	0
Haiti	0	0	1
Tunisien	1	1	0
Saknas info	12	11	9

Föräldrarnas ursprungsland

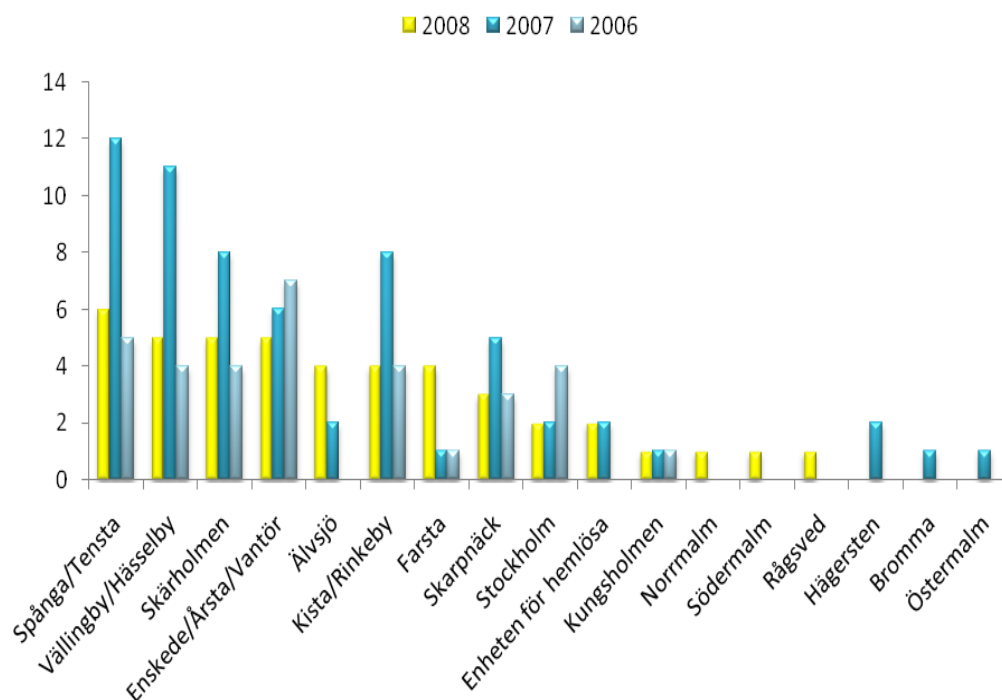
Kan vara fler alternativ om föräldrarna har olika ursprungsländer

Föräldr. Urspr.land	2008	2007
Afghanistan	14	15
Turkiet	12	18
Irak	11	10
Sverige	9	4
Iran	8	6
Irak/kurdistan	8	15
Syrien	7	9
Libanon	5	4
Somalia	5	3
Eritrea	3	2
Polen	2	1
Bangladesh	2	2
Serbien	2	0
Kosovo	2	0
Tunisien	1	5
Chile	1	3
Egypten	1	3
Palestina	1	2
Finland	1	2
Ryssland	1	2
Etiopien	1	0

Föräldr. Urspr.land	2008	2007
Algeriet	1	0
Libyen	1	0
Jordanien	1	0
Pakistan	1	0
Togo	1	0
Uganda	1	0
Senegal	1	0
Bosnien	1	0
Indien	1	0
Italien	1	0
Marocko	1	1
Nigeria	0	1
Bosnien	0	1
Kirkistan	0	1
Uganda	0	1
Colombia	0	1
Makedonien	0	1
Armenien	0	1
Kuba	0	1
Saknas uppgift	10	10

Stadsdel/kommun flickan tillhör

Saknas uppgift 16 (14) (9)

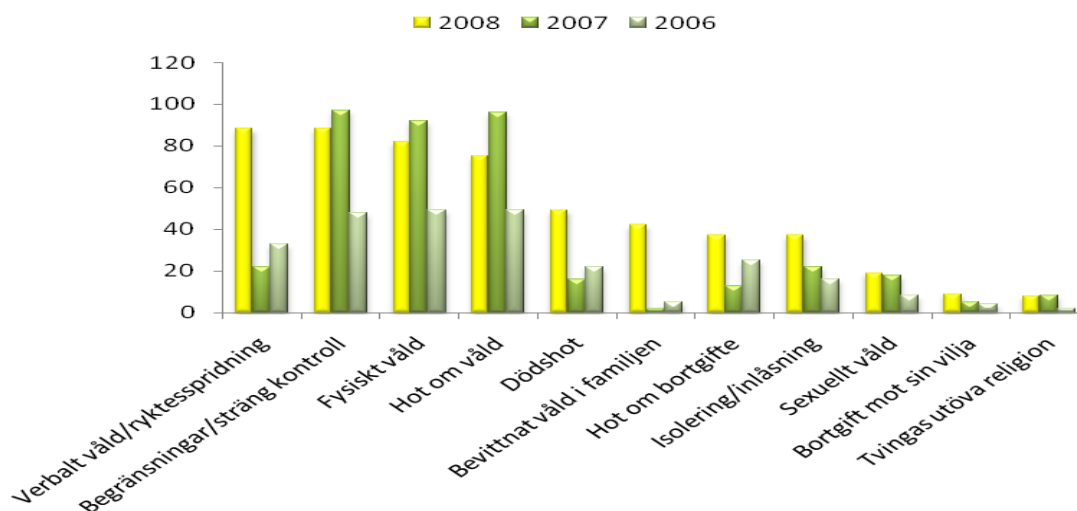
Kommunen flickan tillhör	2008	2007	2006
Örebro	6	4	1
Nacka	3	2	0
Södertälje	3	1	2
Malmö	3	0	0
Huddinge	2	2	1
Gävle	2	1	0
Botkyrka	2	2	0
Härnösand	2	0	0
Solna	2	0	0
Västerås	2	0	0
Östersund	2	0	0
Sollentuna	2	0	0
Nynäshamn	2	1	0
Härryda	1	2	2
Haninge	1	5	0
Uppsala	1	1	0

Kommunen flickan tillhör	2008	2007	2006
Flen	1	1	1
Karlstad	1	0	0
Oskarhamn	1	0	0
Avesta	1	0	0
Västerås	1	0	0
Kalmar	1	0	0
Umeå	0	3	0
Eskilstuna	0	2	0
Skellefteå	0	2	0
Karlskoga	0	2	0
Vallentuna	0	1	1
Borlänge	0	1	1
Värmdö	0	1	0
Tyresö	0	1	0
Vaggeryd	0	1	0
Vingåker	0	1	0

Problembeskrivning

Problembeskrivningen är den som uppgivits då kontakten inleddes eller vad som uppkommit efter hand. Det är ofta fler orsaker som uppgivits vara problemet.

Flickan utsätts för:

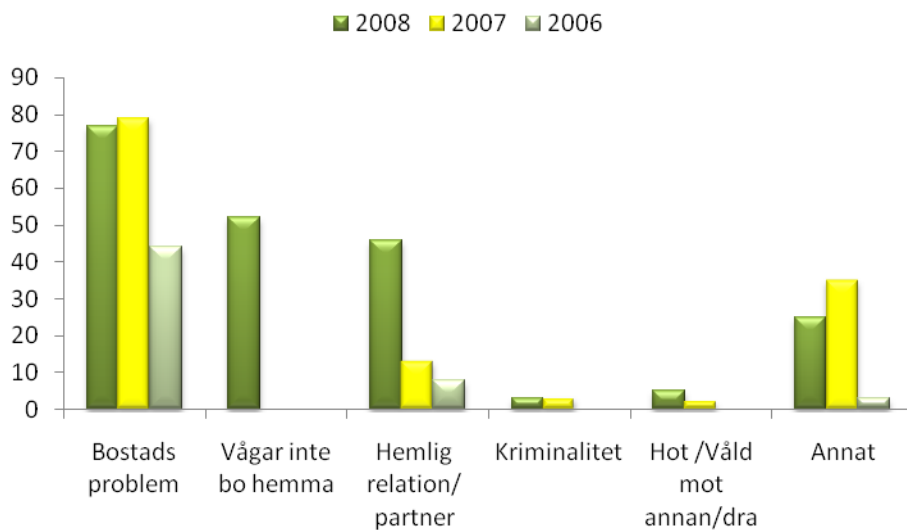

Annat: (t ex hot pga sexuell läggning, tvingas utöva hushållssysslor, ”dumpad” utomlands, könsstympad, mobbad, utvisningshotad,)

Flickans mående/reaktioner

Flickans mående/reaktioner	2008	2007	2006
Rädsla/Ångest	172	112	49
Koncentrationssvårigheter/glömska	59	49	39
Sömnsvårigheter	46	47	27
Suicidtankar	36	29	30
Suicid försök	27	12	20
Ätstörningar	18	26	15
Skolk	15	24	9
Avbruten skolgång	36	27	9
Inlärningsproblem	20	12	19
Tvångssymptom/fobier	19	12	5
Hot/våld mot andra	5	7	3
Självd destruktivt beteende	16	4	6
Missbruk	2	3	0

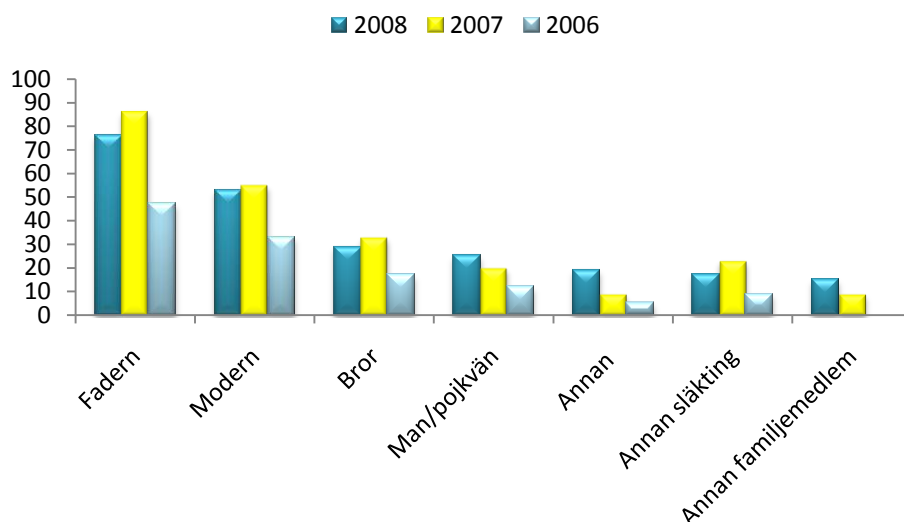
Annan problembeskrivning

(Annat: t ex gravid, handikapp, sexuell läggning, förälder psykiskt sjuk, utvikt på nätet, oro för syskon, vårdnadstvist, kriminell familj)

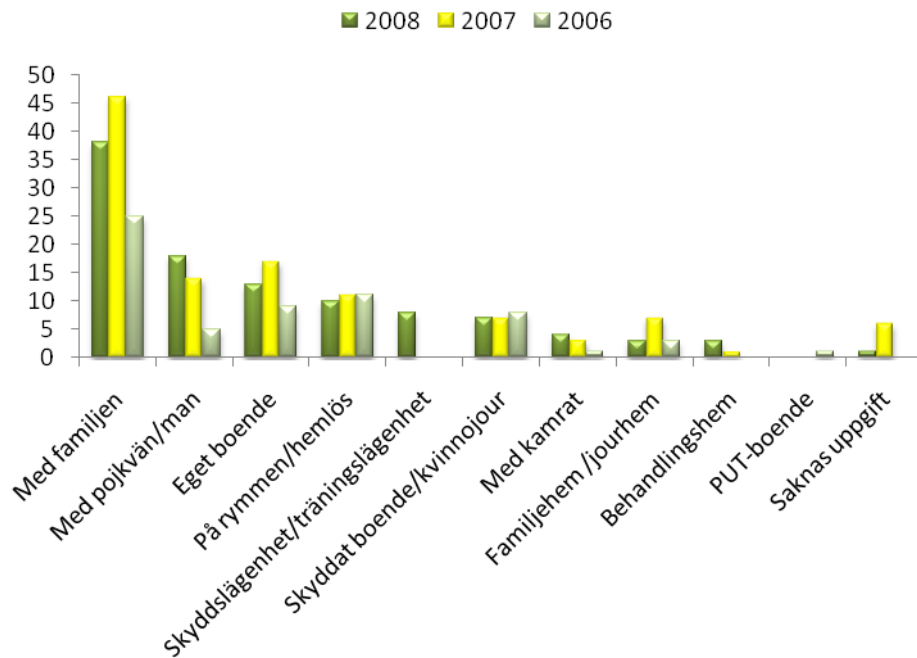
Vem utövar våldet/hoten

Det kan ofta vara fler förövare.

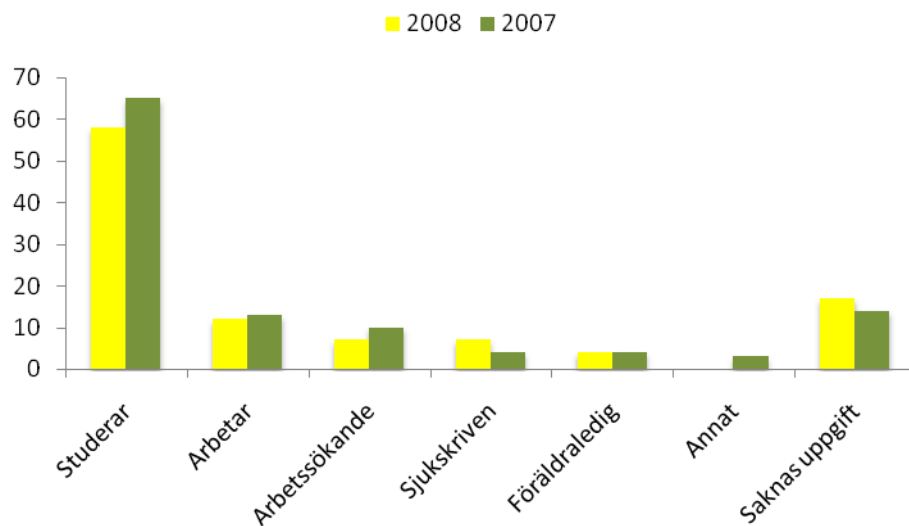

Annan: (styvfar, styvmor, mannens familj, f.d pojkvän, kamrat)

Flickan /kvinnans boende då kontakten togs

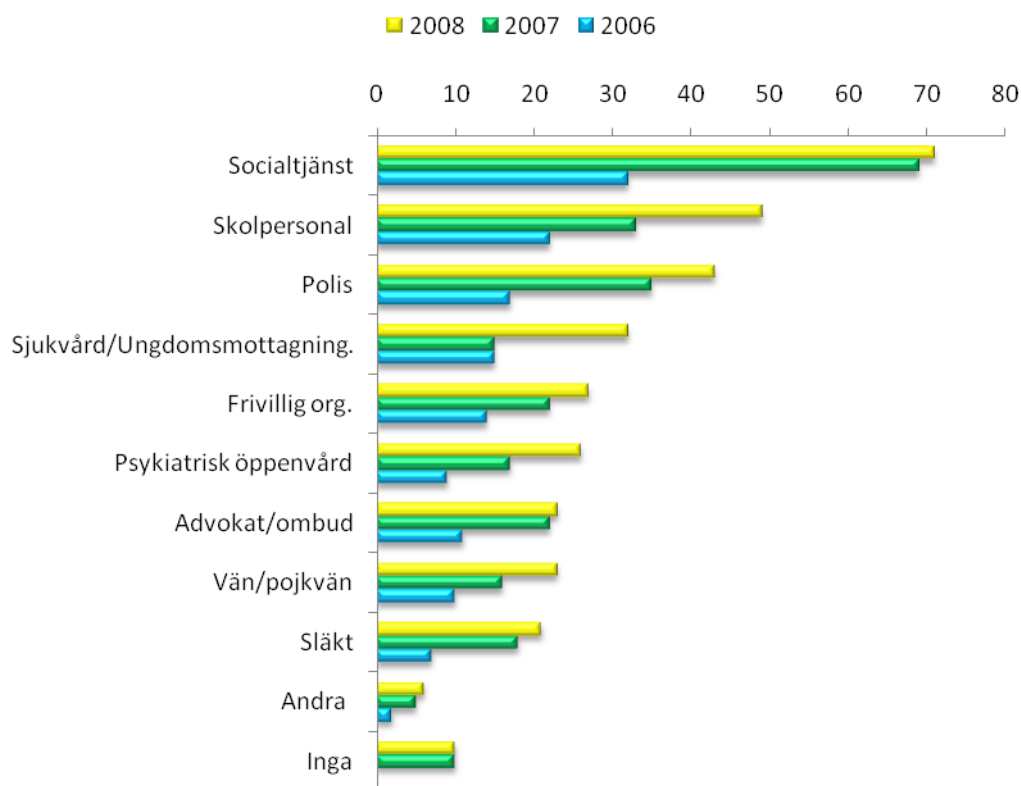

Flickans/kvinnans sysselsättning då kontakten togs

Tidigare kontakter

Kan vara fler.

Andra: (migrationsverket, arb.förmedl. kyrkan)

Tidigare insatser

Kan vara fler.

Tidigare insatser	2008	2007	2006
Utredning vid socialtjänsten	58	42	18
Stödsamtal (Centret, BUP, Rädda barnen, Kvinnofridsteam, Soc.,Skolkurator, Kontaktperson, UM,)	49	46	12
Placering (fam.hem, skyddat boende, kvinnojour,)	43	46	18
Rättsliga åtgärder (t ex Polisanmälan, domstolsförhandling, omhändertagande)	23	24	19
Behandling (psykiatri, sjukvård)	10	3	5
Familjearbete	7	10	3
Inga	21	0	0

Den statistiskt sett genomsnittliga flickan/unga kvinnan som sökt till centret, indirekt eller direkt är ca 20 år. Hon är född i Sverige och hemmahörande i någon av Stockholms stadsdelar som till exempel Spånga/Tensta, Vantör, Skärholmen, Vällingby/Hässelby eller kommer från övriga landet och då allt från Sollentuna, Göteborgsområdet, Karlstad till Malmöområdet. Hon har varit utsatt för hot om bortgifte samt blivit bortgift, verbala trakasserier, begränsningar/sträng kontroll och dödshot. Våldets utövare är främst familjefadern men även modern, bröder, släktingar och pojkvän/man förekommer. Hon bor hemma eller i vissa fall varit på "rymmen".

Beskrivning av arbetet för verksamhetsområdet skyddat boende under året

Verksamheterna har fortsatt att utveckla arbetsmetoder och lösningar som vänder sig till målgruppen. Individuella handlingsplaner med mål och delmål utarbetas tillsammans, samt uppdragsplaner i samråd med, placerande handläggare och flickan. Samarbetet med Gryning vård AB och fil dr Åsa Eldén har fortsatt och vi har tillsammans under året fortsatt med att utveckla risk- och skyddsmanualen. Samarbetet med myndigheter och frivilligorganisationer har fortsatt under året.

Referensgruppsträffarna kommer att återupptas 2009, vi kommer att bjuda in föreläsare – erbjuda kunskapsinhämtande - samtala om metoder, förhållningssätt, samarbete/samverkan med mera.

Utbildningen för kvinnofridsteamet från Örebro fortsatte/avslutades och en föreläsning/utbildning genomfördes för socialsekreterare i Hällefors.

Studiebesök

Verksamhetsområdet skyddat boende har sedan starten varit föremål och intresse för olika studiebesök. Dessa tas emot på centret. Bland några av besöken under det gångna året kan nämnas:

Umeå socialtjänst, polis och skola

Studerande, socialt arbete, från Holland 26 personer

Praktikanter från Socialhögskolan

Vi har öppet hus på centret med anledning av våra nya lokaler, Åsa Eldén berättade om sin presentation av centret, "Ett liv utan våld".

Internationellt samarbete och kunskapsutbyte

6 Personal deltog i en internationell konferens anordnad av Roks

1 personal deltog i Kvinnofrids konferens som anordnades i samband med deras 10 års jubileum

2 personal deltog i Ungdomsstyrelsens och Socialhögskolans föreläsning

1 personal samt praktikant deltar i Somayasystrarnas 10 års jubileum, föreläsningar m m

4 personal deltog i en nationell konferens angående hedersrelaterat våld och förtryck.

Konferens i Oslo angående tvångsgifte och hedersvåld, 2 personal deltog

3 personal deltog i Famnens föreläsning/utvärdering angående familjearbete

Hela personalgruppen har haft planeringsdagar vid 3 tillfällen under året tillsammans med

Gryning vård AB där vi diskuterat vår gemensamma manual tillsammans med Åsa Eldén, Vi ett av tillfällena hade vi föreläsningar av Henrik Belfrage samt av en polis från Göteborg. Utöver dessa planeringsdagar har verksamheten haft 1 planeringsdag då metoder och förhållningssätt

diskuterades. Verksamheten deltog i stadens kvalitetstävling vilket gjorde att ett flertal planeringsdagar ägnades åt detta arbete.

1 personal fortsätter sin utbildning i 1½ dag per vecka.

Biträdande verksamhetsledaren samt en behandlingsassistent deltar fortsättningsvis i det gemensamma arbetet med utvärdering och uppföljning som är gemensamt för HVB Barn & Ungdom.

Utöver ovanstående har verksamhetsledaren deltagit i olika forum, chefsinternat och dylikt samt att verksamhetsledaren och biträdande verksamhetsledaren träffat ledarna för Grynings skyddsboenden vid ett flertal tillfällen.

Verksamheten har haft extern handledning tre timmar varannan vecka fördelat på boendet i två timmar och på centret en timme.

Metodutveckling

Utbildningsinsatserna har fortsatt under året för att utveckla och fördjupa kompetensen i personalgruppen. Erfarenheterna och kunskaperna vi införskaffar oss leder till att verksamheten utvecklas och förändras efter de behov som uppstår och de slutsatser som vi drar. Vårt regelbundna uppföljningsarbete, synpunkter från handläggare och flickor bidrar också till vårt fortsatta utvecklingsarbete. Genom ett mer riktat samarbete och utvecklingsarbete med andra aktörer möjliggörs en mera nära och flexibel metodutveckling. Denna inriktning kommer att fortsätta under kommande år. Fortsatt metodutveckling kommer även att ske, dels kring risk- och säkerhetsmanualen, dels kring utbudet av ett fortsatt sammanhållande stöd- och boende samt metodutveckling kring familjearbete

Kundsamarbete

Verksamheten har fortsatt sitt utåtriktade arbete för att informera om vårt arbete både vad gäller det skyddade boendet och centret. Vi har fortsatt att träffa parter som varit intresserade av vårt arbete, men även nått ut till förvaltningar och kommuner som inte känt till vår verksamhet. Förutom att bygga upp varaktiga partners externt, så har vi utvecklat ett internt samarbete inom socialtjänstförvaltningen

Samarbetet med Gryning vård AB har fortsatt och intensifierats under året, detta som en följd vårt samarbete kring arbetet med manualen för bedömning av hot, risk och våld i samband med hedersrelaterat våld och förtryck. I samarbetet deltar även fil dr Åsa Eldén.

Ledning och planering

Verksamhetens ledning består av verksamhetsledare och biträdande verksamhetsledare.

Behandlings- och administrativa konferenser har hållits en gång per vecka och APT-möten vid 8 tillfällen. 6 planeringsdagar genomfördes under året tillsammans med Grynings AB:s skyddsboende/konsulenter där risk, säkerhets och utredningsmanualen diskuterades i samråd med fil dr Åsa Eldén.

1 planeringsdag i slutet av året där personalgruppen diskuterade metod- och förhållningsstrategier.

Verksamhetsledaren har deltagit i ledningsgruppsmöten, HVB:s Barn & Ungdoms två planeringsdagar, fackliga samverkans möten, chefsforums internat samt fortsatt deltagande i kvinnoätverket.

Verksamheten har även detta år haft en praktikant, med placering i första hand på centret.

Övrigt

Miljöarbetets utgångspunkt i vardagen följer stadens riktlinjer för miljöarbete och har haft en fortsatt inriktning på källsortering och kompostering samt att integrera miljöarbetet i personalgruppen och hos de boende flickorna.

Resultat

Verksamhetsområdet skyddat boende är delvis anslagsfinansierat.

Prestationer	Resultat 2007	Budget 2008	Bokslut 2008	Avvikelse 2008
Beläggning	96%	75%	61%	14%
Antal vård dygn	2817	2190	1789	401
Vårdintäkter	5 960 563	2 549 000	5 224 831	2 675 831
Ekonomiskt resultat	Resultat 2007	Budget 2008	Bokslut 2008	Avvikelse 2008
Intäkter	8 939 000	9 265 000	9 878 000	613
Kostnader	8 939 000	9 265 000	9 877 000	-612
Nettoresultat	0	0	1	1

Reflektioner och slutsatser

Arbetet med att utveckla metoder och förhållningssätt har fortsatt under året så att vi på bästa tänkbara sätt kan hjälpa flickorna. Våra två utvärderingar, Krutons ”Jag behövde skyddas från min familj” och Uppsala universitets ”Med våldsutsatta unga kvinnor i fokus” utgör tillsammans med de egna och andras erfarenheter en viktig utgångspunkt för att fortsätta utveckla arbetet. Samarbetet med andra skyddade boenden över hela landet stimulerar också metodutvecklingsarbetet och har resulterat i konkreta hjälpinsatser/placeringar. Ett resultat av detta samarbete som särskilt är värt att noteras är den gemensamma risk- och skyddsbedömningsmanual som vi sammanställt tillsammans med Gryning Vård AB:s skyddskonsulenter. Tanken med denna är att kvalitetssäkra skyddsbedömningar och att det skall vara en likartad bedömning som används av våra respektive verksamheter/boenden. Arbetet med denna har också utvecklat nya gemensamma utvecklingsområden

Centret har under åren i allt större utsträckning blivit allt mer efterfrågat av både flickor och professionella. Centret har visat sig vara till stor hjälp för de flickor som inte vänder sig direkt till socialtjänstens handläggare. Även för stadsdelarna, skolpersonal och ungdomsmottagningar har centret varit en tillgång då fungerar som ett resurs- och kunskapscenter. Tjänsterna efterfrågas dessutom i högre utsträckning av hela landet än tidigare. I och med att vi försöker utveckla ett mer viktigt samarbete med vissa andra aktörer tror vi oss därför kunna utveckla metoden. Erfarenheter från centrets arbete bidrar med värdefull kunskap för en gemensam

metodutveckling. Arbetet fortgår med att kunna erbjuda ett sammanhängande stöd-, skydd- och boende som kan vara bestående under en längre tid och som på ett professionellt sätt bidrar till en tryggare tillvaro för de utsatta flickorna/unga kvinnorna. Vi kan finnas med så länge behov finns. Under året presenterades en utvärdering av centrets kvalificerade kontaktmannaskap, en C-uppsats skriven av bland annat Nina Engström som praktiserade på centret hösten 2007. En presentation av Stöd- och rådgivningscentret utkom också, skriven av fil dr Åsa Eldén.

En bland flera reflektioner som vi sett är att för flickor/unga kvinnor som flyttar hem efter tiden på skyddat boende är det viktigt att man erbjuder kvalificerat stöd framöver. Det stödet kan idag ske genom centrets försorg. För andra placeringar efter vårt boende gäller det att medverka till lämpliga boendalternativ så att skyddsaspekten kan tillgodoses och/eller att man knyter fortsatt och kvalificerat stöd till boendet. Familjehem behövs som har kunskap om det hedersrelaterade våldet och som har möjlighet att hjälpa flickorna till att skapa sig nya nätverk. Även skyddade lägenhetsboenden behövs som på ett eller annat sätt har anknytning till det skyddade boendet. Här utgör våra egna skyddslägenheter en viktig del av utbudet. Information och utbildning till de yrkesgrupper som möter dessa flickor måste fortsätta, framför allt riktade insatser.

En slutsats är att utbildning och stöd till familjehem kommer att vara ett viktigt inslag i vårt fortsatta arbete, något som vi har för avsikt att vidareutveckla. Familjearbete i ny form som tar hänsyn till den våldsutsatthet och det skydd flickorna behöver är också något som vi har för avsikt att utveckla.

Efterfrågan på utbildning och information genom vår försorg ökade under året och kräver fortsatt metod- och kunskapsutveckling. Detta möjliggör att kunskap sprids om denna grupp flickor och att deras situation blir känd för fler yrkesgrupper och detta bidrar till att utveckla vårt utbildningsprogram. Det ger också en bra möjlighet att fånga upp olika behov och som ligger till grund för fortsatt utveckling av metoder och utbud.

Reflektioner som har gjorts under åren vi arbetat med denna målgrupp och som kvarstår:

- fortsätta att utveckla metoder utifrån flickans situation/upplevelser
- se och ta våldet på allvar både före, under och efter placeringen
- att fortsätta utveckla och förfina vår skyddsmanual och utveckla former för familjearbete
- att fortsätta utveckla samarbetet med övriga socialtjänsten
- se att våldet inte alltid behöver vara fysiskt
- att inte glömma bort våldet vid placering efter skyddat boende
- utveckla ännu tydligare redskap för att se, förstå och utgå från flickans/unga kvinnans våldserfarenheter
- viktigt att behålla kontakten med flickan efter avslutad boendetid
- viktigt att kompetensen om våldets och förtryckets mekanismer ökas inom socialtjänsten
- centrets öppna roll skapar bättre förutsättningar att nå ut till gruppen
- centrets roll möjliggör att vi kan erbjuda ett fortsatt och sammanhållande skydd och i varierande form utifrån efterfrågan och behov
- att det är angeläget att se situationen för flickorna före- under och efter skyddat boende, vilket det nu skapats förutsättningar för i och med centrets öppnande och att man kan få stöd/ råd och hjälp även om det inte leder till en placering, men även genom kvalificerat fortsatt stöd och skyddsboende
- att utveckla stödet till familjeplaceringar och annat kvalificerat kontaktstöd till flickan över en längre tid

- att samarbetet och samverkan med olika organisationer och andra är viktiga inslag i det fortsatta arbetet, detta kan komplettera utbudet och kunnandet genom t ex volontärer, självhjälpgrupper och fortsatt tjejgruppsverksamhet
- att det är angeläget att fortsätta nätverks- och partnerskap kring hedersrelaterat våld och förtryck, såväl lokalt, nationellt samt internationellt
- sprida kunskap om dessa frågor och förmedla erfarenheter som vi skaffat oss under åren och då med ledning av flickans/kvinnans våldserfarenhet och att detta når ut till nya yrkesgrupper
- att fortsätta kvalitetssäkring av arbetet genom bland annat ännu säkrare bedömningsinstrument
- att fortsätta utveckla en sammanhållande fortsättning, men med ett allsidigt och flexibelt utbud

Sammanfattningsvis har det gångna året inneburit en fortsatt utveckling av det skyddade boendet, bland annat i och med att stöd- och rådgivningscentret allt mer etablerats. Verksamhetsområdet skyddat boende kan idag erbjuda ett större sammanhållande utbud dygnet runt än tidigare år. Idag är verksamhetsområdet en känd och efterfrågad verksamhet och i ständig utveckling.

Anders Börjes
Verksamhetsledare

E-post: anders.borjes@sot.stockholm.se
Tel: 08-508 44 550

STÖD- OCH RÅDGIVNINGSCENTER

för flickor/unga kvinnor med
utländsk härkomst

För dig som

- upplever att andra kontrollerar och bestämmer över ditt liv
- utsätts för kränkningar, hot och våld
- ska bli bortgift
- behöver någon att prata med eller få reda på hur du kan få hjälp

Du kan nå oss dygnet runt på

08 - 508 44 558

e-post: centret@saf.stockholm.se

Du kan vara anonym

**SOCIALTJÄNST- OCH
ARBETSMARKNADSFÖRVALTNINGEN**
www.stockholm.se/stodochradgivningscenter